

STANDARDIZACIJA

Bilten

JUGOSLOVENSKOG ZAVODA ZA STANDARDIZACIJU

4

Izdavač
JUGOSLOVENSKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU

Beograd, Cara Uroša 54

Odgovorni urednik
Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

S A D R Ž A J

	<i>Strana</i>
<i>S. Savić, dipl. inž. — Razvrstavanje i klasifikacija pamuka za tekstilnu industriju (prikaz povodom uvođenja standarda za pamuk)</i>	67
<i>Anotacije predloga standarda za javnu diskusiju iz oblasti:</i>	
— <i>vatrostalnog materijala</i>	70
— <i>metoda hemijskog ispitivanja ferolegura silikokalcijum i ferosilicijum</i>	70
— <i>bakra i bakarnih legura</i>	71
— <i>pomoćnih sredstava za gumu</i>	71
— <i>visokonaponskih ispitivanja</i>	71
— <i>šinskih vozila</i>	72
— <i>građevinarstva—niskogradnje</i>	72
— <i>zaštite od požara u visokoj gradnji</i>	72
— <i>toplotne tehnike u visokoj gradnji</i>	73
— <i>građevinarstva — zgradarstvo</i>	73
<i>Dopuna jugoslovenskih standarda JUS F.C3.150 i F.G1.631</i>	74
<i>Ispravka u jugoslovenskom standardu JUS F.B2.101</i>	74
<i>Međunarodna standardizacija</i>	
— <i>Pripremljena dokumentacija</i>	75
— <i>Kalendar zasedanja</i>	77
— <i>Informacije ISO</i>	80
<i>Objavljeni jugoslovenski standardi</i>	81

IN MEMORIAM

Branislav Stanković dipl. inž.

Branislav STANKOVIĆ, rođen je 25. juna 1896. godine u Golubincima, a umro je 16. februara 1972. u Beogradu.

Studirao je tehničke nauke u Pragu od 1915. do 1921. godine, gde je početkom 1921. godine diplomirao i do kraja godine bio asistent na tehničkom fakultetu.

Kao mašinski inženjer proveo je svoj životni i stručni staž od skoro 50 godina.

Za vreme svog dugogodišnjeg službovanja kod državnih železnica obavljao je vrlo odgovorne rukovodeće dužnosti kao npr.:

- šef ložionice Vinkovci,
- šef ložionice Subotica,
- kontrolni organ Generalne direkcije železnica u fabrici lokomotiva Švarckopf u Berlinu,
- upravnik železničke radionice (fabrike vagona) Kraljevo,
- načelnik uprave mašinske službe,
- šef plana eksploatacije Generalne direkcije železnica.

Po prelasku iz Generalne direkcije Savezne metalne industrije na rad u Biro za standardizaciju Saveta za mašingradnju, drug Branislav Stanković uzima aktivno učešće na organizaciji izrade jugoslovenskih standarda.

U toku svog službovanja dao je, kao samostalni projektant ili organizator, veći broj stručnih radova. Pored mnogih praktičnih stručnih radova, dao je veći broj studija i rasprava u časopisima »Saobraćaj«, »Teška industrija«, »Standardizacija« i dr.

U proteklom periodu od skoro 20 godina, drug Stanković neprekidno i sa punim elanom radi u prvom redu na izradi standarda iz oblasti mašingradnje i šinskih vozila, pomaže rad na izradi standarda iz drugih grana i sa vrlo velikim iskustvom radi na izradi predloga i nacrtu propisa koji treba da regulišu standardizaciju u sklopu naše privrede.

Drug Ing. Stanković u svom redovnom poslu kao stručni sekretar za opštu mašingradnju i šinska vozila rukovodi celokupnim radom oko pripreme i izrade jugoslovenskih standarda u navedenim oblastima; rukovodi radom stručnih komisija u kojima se pripremaju i obrađuju predlozi jugoslovenskih standarda, i vrši konačnu redakciju jugoslovenskih standarda; prati rad na standardizaciji drugih zemalja i Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i učestvuje u tom radu; prati primenu jugoslovenskih standarda u našoj privredi i u slučaju potrebe predlaže preduzimanje odgovarajućih mera.

Rad u stručnim komisijama u kojima se stvaraju jugoslovenski standardi predstavlja vrlo težak, naporan i odgovoran posao zbog prirode i sadržine standarda, jer treba u svakom konkretnom slučaju utvrditi koje je tehnički i ekonomski najcelihodnije rešenje u datom periodu i to rešenje sprovesti kroz jugoslovenski standard i time dovesti u sklad interese i zahteve potrošača i proizvođača sa interesima zajednice u celini. Ovaj rad u stručnim komisijama koje su sastavljene od najboljih stručnjaka iz industrije i nauke i tehnike za jedno određeno područje, zahteva od inženjera stručnih sekretara, ne samo visoku stručnu spremu, već i velike organizacione sposobnosti, sistematičnost i upornost da se različita mišljenja usklade i kroz jedinstvene odredbe sprovedu u jugoslovenskim standardima. Na ovom poslu drug Ing. Stanković pokazao je izvanredne sposobnosti i zaslužio je da se uvrsti u red prvih organizatora izrade jugoslovenskih standarda i metodologije izrade standarda u našoj zemlji.

Drug Ing. B. Stanković, zastupao je uspešno našu zemlju u inostranstvu na zasedanjima tehničkih komiteta Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO i to:

- Tehnički komitet za zavarivanje — Potkomitet 2 — utvrđivanje metoda proračunavanja zavarenih spojeva,

- Tehnički komitet za zavarivanje — Potkomitet 3 — materijal za dodavanje i elektrode,
- Tehnički komitet za zavarivanje — Plenarno zasedanje celog komiteta i potkomiteta 1 — definicije položaja zavarivanja, potkomitet 3 — međunarodna klasifikacija i označavanje elektroda i žica za zavarivanje i potkomiteta 4 — utvrđivanje tehničkih karakteristika aparata za zavarivanje,
- Tehnički komitet za tolerancije — Plenarno zasedanje komiteta — usavršavanje međunarodnog sistema tolerancija,
- Tehnički komitet za tehničke crteže — priprema međunarodne preporuke za opšte principe za izradu crteža,
- Generalna skupština Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO,
- Upoznavanje metoda rada na standardizaciji i organizaciji Poljskog komiteta za normalizaciju — PKN; sklapanje Protokola o saradnji,
- Tehnički komitet za tolerancije — Plenarno zasedanje komiteta i potkomiteta 1 — proširenje sistema tolerancija na mere preko 500 mm i pretres nekih problema postojećeg sistema,
- Tehnički komitet za mašine alatke — Plenarno zasedanje komiteta, pretres nacrtu međunarodne standardizacije izvesnih elemenata mašina alatki,
- Generalna skupština Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO.
- Tehnički komitet za standardne brojeve — Pretres pitanja proširenja sistema standardnih brojeva i utvrđivanje vrednosti za korišćenje u mašinstvu,
- Tehnički komitet za vijčanu robu — Pretres niza pitanja u vezi sa međunarodnom standardizacijom izvesnih elemenata vijčane robe,
- Generalna skupština Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO

Na zasedanjima Tehničkih komiteta drug Ing. Branislav Stanković učestvovao je u svojstvu stručnjaka ispred naše Standardizacije a na zasedanjima Generalne skupštine ISO (1955. god. u Stokholmu, 1958. godine u Harogate i 1967. godine u Moskvi) učestvovao je kao šef naše delegacije.

Pred kraj svoje stručne karijere ostavio je značajne radove:

- Predavanja na postdiplomskim studijama na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu — STANDARDIZACIJA — za inženjere specijaliste.
- Smernice za redigovanje i uobličavanje standarda tzv. »Standard o standardu« i
- Predlog klasifikacije jugoslovenskih standarda kao dopuna i revizija postojeće klasifikacije. Teško je iscrpeti listu brojnih stručnih radova koje je ostavio drug Ing. Branislav Stanković u skoro 50-godišnjem periodu svoga rada i još teže objasniti neiscrpnu motornu energiju misaone odnosno mož-

dane mašine ovog velikog i realnog mašinskog inženjera.

Maksimalnu koncentraciju misli u svojim radovima i posebno u proučavanju radova svojih kolega usavršio je do tako visokog stepena da je u mnogim slučajevima ta urođena osobina i kroz duži period izgrađivana intelektualna sposobnost predstavljala u njemu čoveka izuzetnih vrednosti.

Na radu u Saveznoj komisiji i Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Ing. Stanković Branislav služio je kao primer inženjera visoke stručne spreme i izvanrednog radnog elana. Bogato iskustvo stečeno u dugogodišnjem radu u potpunosti je koristio pri organizaciji izrade predloga jugoslovenskih standarda i donošenja definitivnih standarda vrlo značajnih za razviće naše industrije odnosno privrede.

Zbog ovakvih visokih i vanrednih stručnih i organizacionih sposobnosti, drug Ing. Branislav Stanković odlikovan je ordenom rada II reda.

Vest o smrti druga Stanković Branislava teško nas je pogodila iako smo znali da je bolest opaka, da leka nema, da je neumitna smrt izvesna i bliska. Izgubili smo pionira jugoslovenske standardizacije, to je nepobitna istina, i taj gubitak moramo da primimo iako je i težak i mimo naše volje.

Životna dela Ing. Branislava Stankovića ostaju mlađim inženjerima, tehničarima i drugim stručnjacima iz cele naše zemlje da iz njih koriste naučne istine u svojim budućim radovima na unapređenju naše industrije. Mlađi saradnici inženjera Stankovića imali su pred sobom uvek druga od koga su imali šta da nauče, da dobiju odgovor na pitanja jer njegov rad je do poslednjeg dana predstavljao uspon. Njegovo delo ostalo je ne samo u obliku dokumenata i napisanih radova, već i u ljudima sa kojima je saradivao u Zavodu i u raznim stručnim komisijama, i to je ono što svakoga još posebno ispunjava poštovanjem prema njemu.

Ing. Branislav Stanković dao je najviše što je mogao, više nije mogao, bolest ga je skršila i nemilosrdna smrt odvela iz naših redova.

Ing. Branislava Stankovića mi njegovi saradnici iz jugoslovenske standardizacije dobro poznajemo i pored njegovih stručnih vrednosti i kao čoveka. Objektivna, skromna i umerena u životu, voleo je vredne ljude jer su ti isti ljudi voleli i njega. Za svoj rad nije tražio priznanje i sa zadovoljstvom je obučavao mlade kolege.

Do kraja života ostao je dobar suprug i roditelj. Mi, njegovi saradnici iz jugoslovenske standardizacije, posebno poštovanje i zahvalnost izražavamo njegovoj supruzi koja je svoju ljudsku i supružansku humanost do poslednjeg časa negovala prema njemu kao svom suprugu a našem drugu Brani.

Kolektiv Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju izražava i ovim putem svoje saučešće porodici Ing. Branislava Stankovića.

Ing. Branislav Stanković, ostaće u trajnoj uspomeni svima nama.

Slava mu i hvala mu!

RAZVRSTAVANJE I KLASIFIKACIJA PAMUKA ZA TEKSTILNU INDUSTRIJU

(prikaz povodom uvođenja standarda za pamuk)

UVOD

Stručna komisija za pamuk Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju izradila je standard JUS F.B1.021 »Pamuk. Opšte odredbe«.

Prema naslovu, standard sadrži samo opšte odredbe. Izostao je širi prikaz načina klasifikacije pamuka koji primenjuju u svetu poznati proizvođači pamuka. U cilju da se zainteresovani u našoj tekstilnoj industriji, koja od ukupne godišnje potrošnje pamuka uvozi iznad 90%, šire obaveste o karakteristikama kvaliteta pamuka iz pojedinih regiona i njegovoj klasifikaciji, kao i u vezi sa uvođenjem standarda za pamuk koji je sa obaveznom primenom i stupa na snagu

1.01.1973 g. (po mogućnosti još u toku 1972 g.), daje se širi prikaz karakteristika kvaliteta pamuka i načina razvrstavanja, odnosno klasifikacije pamuka u međunarodnom prometu, uglavnom pamuka iz proizvođačkih regiona koji su najznačajniji za našu tekstilnu industriju (pamuk američke proizvodnje i pamuk sovjetske proizvodnje).

KOMERCIJALNI I BOTANIČKI NAZIVI PAMUKA

U tabeli 1. prikazana je podela pamuka data u American society for testing materials ASTM D 2368/69 — tom 25.

Tabela 1

Komercijalni i botanički naziv pamuka	Dužina štapla, u inčima	
1 Američki aplend	Gosipium hirsutum	3/4 do 1 7/16
2 Azijski obrađen za kulturu, kultiviziran		
— kineski	Gosipium arboreum	3/8 do 1
— indijski	Gosipium arboreum	
	Gosipium herbaceum	3/8 do 1
— levantinski	Gosipium herbaceum	1/2 do 1
3 Ekstra dugog štapla, barbadenze		
— egipatski	Gosipium barbadenze	1 1/8 do 1 5/8
— američko egipatski	Gosipium barbadenze	1 3/8 do 1 1/2
— si ajlend	Gosipium barbadenze	1 1/2 do 2
4 Srednjeg štapla, polugrubi barbadenze		
— tanguis	Gosipium barbadenze	1 1/8 do 1 1/4
— ishan	Gosipium barbadenze	1 1/8 do 1 1/4
— ašmuni	Gosipium barbadenze	1 1/16 do 1 1/8
5 Kratkog štapla, grubi barbadenze		
— iquitos	Gosipium barbadenze	1 do 1/16
— lengupa	Gosipium barbadenze	15/16 do 1 1/16
6 Pamuk mnogogodišnje biljke oblika drveta		
— zapadno-indijski	Gosipium hirsutum	
	varietet marie galante	1 1/8 do 1 3/8
— sertao i serido	Gosipium hirsutum, varietet marie galante	1 1/8 do 1 3/8

OPŠTE KARAKTERISTIKE PAMUKA RAZNIH BOTANIČKIH VRSTA

Najvažnije vrste pamuka sa 26 haploidnih hromozoma

Gosipium hirsutum

Gosipium hirsutum potiče iz Meksika i danas u svetu je najrasprostranjenija vrsta pamuka (obuhvata oko 87% svetske proizvodnje) koja se gaji u SAD pod zajedničkim nazivom aplend, zatim u Srednjoj Americi, severnom delu Južne Amerike, u Aziji, Africi i u Evropi.

Kao jednogodišnja biljka, izraste u obliku piramide, visoko 80 do 140 cm. Dosta velike, okrugle ili ovalno jajaste čaure sa 4 do 5 odeljaka (pregrada-predela) u kojima se nalazi 6 do 10 velikih ovalnih semenki, se potpuno otvaraju.

Semenke su obrasle gustim, sivim ili sivozelenkastim puhom i belim, svilastim, 16 do 32 mm dugačkim vlaknima. Ova vrsta pamuka brzo sazreva i dobro se prilagođava klimatskim uslovima.

Gosipium barbadense

Gosipium barbadense potiče sa ostrva Barbados na Malim Antilima i gaji se na svim zapadno-indijskim ostrvima, na atlantskoj obali SAD, naročito u Floridi, zatim u Brazilu, u Egiptu, Sudanu i nekim drugim afričkim zemljama i obuhvata oko 8% svetske proizvodnje.

Čaure su male, ovalne, gore šiljaste, sa 3 do 4 odeljka u kojima se nalazi 6 do 9 mrkocrnih, glatkih ovalnih semenki. Zreli plodovi se sami potpuno otvaraju. Semenke su obrasle sa 34 do 54 mm dugačkim, tankim svilastim vlaknima srebrno bele, krem ili svetlomrke boje. Vlakna se lako odvajaju od semenki.

Najviše poznati varijetet ove sorte je si ailend koji daje najduža i najfinija vlakna. U SAD izdvojeni varijetet nosi naziv pima, u Severnom Brazilu su poznati varijeteti maranhao, pernakuko i serido, u Egiptu džamel, morad, galini i ašmuni.

Gosipium peruvianum

Gosipium peruvianum potiče sa Anda a gaji se u Peruu, na Antilima, Brazilu i u Africi.

Čaure imaju 3 odeljka u kojima se nalazi 6 do 12 malih mrkocrnih semenki koje su bez puha, obraslih sa 30 do 45 mm dugačkim jakim vlaknima, bele ili svetlokrem boje. Vrsta ove biljke je otporna na dejstvo suše.

Gosipium brazilienze ili karavanika

Gosipium brazilienze ili karavanika je mnogogodišnja biljka, dobivena ukrštavanjem peruanskih i meksičkih varijeteta pamuka sa sortom si ailend. U Australiji gaji se varijetet vul i silk, dužine vlakana 35 do 40 mm i alpaka sa 20 do 28 mm dugačkim vlaknima.

Gosipium purpurascens

Gaji se skoro isključivo na ostrvima. Ima mali cvet i list.

Najvažnije vrste pamuka sa 13 haploidnih hromozoma**Gosipium herbaceum**

Gosipium herbaceum je najstarija vrsta kulture pamuka. Gaji se u Aziji a ranije se gajila i u Južnoj Evropi. U Indiji uspeavaju varijeteti dolera, brouč i tajnval, u Maloj Aziji jirli.

Okrugle čaure sadrže 3 do 5 odeljaka u kojima se nalaze relativno krupne semenke, obrasle vlaknima 18 do 25 mm dugačkim i sivozelenkastim puhom. Ova vrsta brzo sazreva ali joj se plodovi ne otvaraju uvek potpuno.

Gosipium indicum

Gosipium indicum (nanking, siamsi) potiče iz Indije. Veoma je sličan vrsti gosipium herbaceum, samo mu je boja vlakna više žućkasta ili crvenkasta.

U Indiji poznati varijeteti su omra, bele boje i kokonada sa vlaknima mrke boje.

Velike čaure ne otvaraju se potpuno. Semenke su obrasle puhom sivomrke boje ili boje rđe. Dužina vlakana je 13 do 22 mm.

Gosipium neglektum

Gosipium neglektum gaji se u Indiji i Pakistanu pod nazivom varijeteta bengal, šind, kandejš, komila, itd. Čaure su srednje veličine, ovalne i na vrhu šiljaste, a imaju 3 do 4 odeljka sa 4 do 8 semenki srednje veličine. Semenke su obrasle sivozelenkastim puhom i grubim belim, ili beložućkastim vlaknima dužine 12 do 18 mm.

Gosipium arboreum

Gaji se najviše u Indiji i Pakistanu, u manjem obimu u Brazilu i nekim predelima Centralne Afrike. U Kini se gaji kao jednogodišnja biljka. Semenke su pokrivene sivobelim puhom i belim ili beložućkastim vlaknima dužine 20 do 26 mm. Mala količina vrlo grubog pamuka poznata je pod nazivom dezi.

Karakteristike kvaliteta pamuka iz raznih zemalja

Osnovne karakteristike kvaliteta pamuka iz raznih zemalja menjaju se iz godine u godinu, zavisno od klimatskih prilika, razvoja štetočina, degeneracije pojedinih vrsta, sorta i varijeteta i od uvođenja novih vrsta, sorta i varijeteta.

Severnoamerički pamuk

Aplend pamuk vrste gosipium hirsutum

U SAD se razni varijeteti gosipium hirsutum gaje pod zajedničkim nazivom aplend kotn.

Kod 75% pamuka dužina vlakana iznosi 22 do 26 mm, a stepen zrelosti 68 do 76%. Ima belu do svetložućkastu boju. Obično je veoma čist. Broj varijeteta gosipium hirsutum u poslednjim godinama bitno je smanjen, tako da danas 7 varijeteta predstavlja oko 70% berbe pamuka. Prosečan vek uspelog varijeteta iznosi oko 10 do 15 godina. Varijeteti nastali selekcijom ili eventualnim ukrštavanjem, označavaju se i imaju svoje ime. U poslednje vreme naziv varijeteta označava se i mestom odnosno imenom proizvođača.

Dugovlaknasti severnoamerički pamuk vrste gosipium barbadense

Najbolji varijeteti pamuka gosipium barbadense uspeavaju u Floridi, npr. si ailend, čija dužina vlakana iznosi 45 do 55 mm.

Pamuk si ailend ima lep svilast sjaj i podesan je za pređenje najfinije pređe. Si ailend malo je otporan prema dejstvu štetočina. Zbog toga se zamenjuje sa više otpornim mid ili marie galante, čija dužina vlakana iznosi oko 40 mm. Ove najbolje sorte se gaje samo u malim količinama. U nešto većoj količini gaji se varijetet pima S-2, dobiven iz egipatskog semena gosipium barbadense. Ima više žućkastu boju u odnosu na boju aplend pamuka.

Srednjoamerički pamuk

Najviše pamuka proizvodi Meksiko, koji gaji vrstu gosipium hirsutum.

Sličan je severameričkom aplend pamuku, ali je manje čist. Dužina vlakana iznosi 25 do 27 mm. Iz Srednje Amerike, naročito sa Antila, na tržište dolazi većina pamuka si ailend čija dužina vlakana iznosi 45 do 50 mm i marie galante sa vlaknima dužine oko 39 mm.

Južnoamerički pamuk

Brazil gaji *gossypium peruvianum*, varijeteta serido, čija vlakna imaju dužinu 27 do 33 mm, zatim sertao i slični dužine 26 do 31 mm.

Na jugu najviše se gaji varijetet sao paolo, čija vlakna imaju dužinu 23 do 36 mm. U severnim predelima Brazila gaji se *gossypium herbaceum*, varijetet mata, sa vlaknima dužine 22 do 25 mm. Brazilski pamuk je beo do žućkast, mrkast (bräunlich) ili sivkast, delimično mrljav. Vlakna po površini nisu glatka.

Argentina gaji *gossypium hirsutum*. Pamuk iz severnoameričkog semena je beo, ima lep sjaj, a dužina vlakana iznosi 23 do 26 mm.

Kratkovlaknasti pamuk čako je nečist i neujednačenog kvaliteta.

Peru gaji *gossypium peruvianum* na obali Tihog okeana i *gossypium barbadense* u dolinama reka. Najznačajniji varijetet je peru tanguis čija vlakna imaju dužinu 32 do 38 mm. Iz semena egipatskog pamuka su varijeteti peru-pima čija dužina vlakana iznosi 40 do 46 mm i peru karnak, 40 do 42 mm. Boja ovih vlakana je svetlo žućkasta ili krem. Po kvalitetu i sjaju ne zaostaje za egipatskim pamukom.

Afrički pamuk

UAR-Egipat gaji pretežno *gossypium barbadense* na navodnjavanom terenu, najviše u donjem delu i u delti Nila. Najpoznatiji varijeteti su giza, menufi, ašmuni itd. Dužina vlakana varijeteta giza iznosi 32 do 40 mm. Vlakna su fina, ravnomerna, svetlo-mrko-žućkaste boje, svilastog sjaja i dobro se merceriziraju.

Menufi je više otporna sorta dugovlaknatog pamuka (36 do 38 mm).

Sudan, na navodnjavanom terenu gaji dugovlaknati pamuk vrste *gossypium barbadense*, a najčešće varijetet lambert, gezira, sakel itd.

U pokrajinama sa dovoljno padavina gaji se i *gossypium hirsutum*, varijetet akala, nuba i dr. Uganda, u blizini Kampale, gaji razne tipove pamuka označene sa npr. AR, BR i sl.

Pamuk je egreniran na mašinama sa valjcima. Ostale afričke zemlje (Mozambik, Kongo, Tanganjika, Nigerija, Tanzanija, Obala Slonove Kost, Kamerun, Centralnoafrička Republika, Dahomej, Togo, Malavi, Zambija, Angola, Kenija, Nigerija, Čad, Etiopija, Mali, Rodezija, Burundija, Svazilend, Bečuana, Alžir, Maroko) gaje veće ili manje količine pamuka *gossypium hirsutum* iz američkog semena, ili *gossypium barbadense* iz egipatskog semena, ili domaće varijetete pamuka.

Nastavak sledi:

Azijski pamuk

Najveći proizvođači kratkovlaknatog pamuka u Aziji su Kina, Indija i Pakistan, a manje količine pamuka različitog kvaliteta gaje Avganistan, Izrael, Burma, Irak, Koreja i Indonezija.

Indija gaji razne varijetete pamuka *gossypium hirsutum*, *gossypium arboreum*, *herbaceum*, *indikum* i *neglektum*, a u manjem obimu hibride *gossypium barbadense*.

Pakistan gaji kratkovlaknat pamuk, po kvalitetu sličan indijskom pamuku.

Kina gaji pamuk bele, žućkaste ili crvenkaste boje, kraći. Varijetet nanking potiče od pamuka *gossypium indikum*.

U poslednje vreme Kina gaji veće količine pamuka *gossypium hirsutum*, boljeg kvaliteta, bele boje. Turska gaji pamuk *gossypium herbaceum*, varijetet jirli. Pored toga, gaji veće količine *gossypium hirsutum* lokalne selekcije.

Sirija gaji pamuk *gossypium hirsutum* iz severoameričkog semena, varijetet koker. Pored toga gaji i varijetet palmira, tj. hibrid *gossypium barbadense* i *gossypium hirsutum*.

Iran gaji pamuk *gossypium hirsutum*, zatim *gossypium barbadense* i hibride ovih vrsta.

Ostale azijske zemlje gaje manje količine pamuka različitog kvaliteta.

Sovjetski pamuk

Sovjetski Savez gaji pamuk *gossypium hirsutum* i *gossypium barbadense* i hibride ovih vrsta, u Srednjoj Aziji, odnosno severnim predelima Srednje Azije, u Zakavkazju, Uzbekistanu, Turkmenistanu, Tadžikistanu i Azerbejdžanu, a takođe i na Krimu i Ukrajini.

Iz pamuka *gossypium hirsutum* proizvedeno je više selekcioniranih varijeteta. Ovi varijeteti označeni su brojevima i velikim slovima. Kvalitet ovih varijeteta je isti ili bolji od severoameričkog pamuka aplend.

Dugovlaknati sovjetski pamuk iz semena *gossypium barbadense* je svetlo krem do žućkasto-mrke boje. Hibridni pamuk iz *gossypium barbadense* i *gossypium hirsutum* je čist, svetlo krem boje.

Pamuk iz ostalih evropskih zemalja

Evropa proizvodi mnogo manju količinu pamuka od količine koju troši.

Glavni proizvođači pamuka su Grčka, Španija i Bugarska. Manje količine proizvodi Italija, Jugoslavija i Albanija. Najviše se gaji *gossypium hirsutum* koji potiče iz severoameričkog ili sovjetskog semena, u manjoj meri i *gossypium herbaceum* a takođe i domaće hibride i selekcionirane varijetete.

Priredio

Savić B. Stanko, dipl. inž.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI VATROSTALNOG MATERIJALA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti vatrostralnog materijala, i to:

Predlog br. 10036	Vatrostalni materijal.		
	Klasifikacija oblikovanih proizvoda	JUS	B.D6.201
Predlog br. 10037	„ Klasifikacija neoblikovanih materijala	JUS	B.D6.202
Predlog br. 10038	„ Normalne pravougaone opeke (revizija)	JUS	B.D6.521
Predlog br. 10039	„ Normalne visoke klinaste opeke (revizija)	JUS	B.D6.531
Predlog br. 10040	„ Normalne niske klinaste opeke (revizija)	JUS	B.D6.532
Predlog br. 10041	„ Referentne pirometerske piramide	JUS	B.D8.160
Predlog br. 10042	„ Metode određivanja vatrostalnosti (revizija)	JUS	B.D8.301

Predlozi navedenih standarda izrađeni su na bazi preporuka Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO, koje su rezultat rada tehničkog komiteta za vatrostalni materijal ISO/TC 33.

Predloge standarda pre stavljanja na javnu diskusiju razmatrala je Stručna komisija za vatrostalni materijal 18. II 1972. godine.

Materijal-predlozi standarda umnoženi su i dostavljeni na mišljenje zainteresovanim radnim organizacijama.

Interesenti koji nisu dobili ove predloge standarda mogu da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54, 11001(933), sa zahtevom da im se materijal dostavi.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI METODA HEMIJSKOG ISPITIVANJA FEROLEGURA SILIKO-
KALCIJUM I FEROSILICIJUM**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi:

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju 6 predloga standarda iz oblasti metoda hemijskih ispitivanja ferolegura i to:

Predlog br. 10043	Volumetrijsko određivanje silicijuma u silikokalcijumu	JUS	C.A1.414
Predlog br. 10044	Kompleksometrijsko određivanje kalcijuma i silikokalcijuma	JUS	C.A1.415
Predlog br. 10045	Volumetrijsko određivanje kalcijuma u silikokalcijumu	JUS	C.A1.416
Predlog br. 10046	Gravimetrijsko određivanje magnezijuma u silikomagnezijumu	JUS	C.A1.417
Predlog br. 10047	Fotometrijsko određivanje mangana u silikokalcijumu	JUS	C.A1.418
Predlog br. 10048	Gravimetrijsko određivanje silicijuma u silikokalcijumu i ferosilicijumu	JUS	C.A1.506

Gornji predlog pripremila je Stručna komisija obrazovana od predstavnika proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova. Predlog posebno odštampan i dostavljen zainteresovanim stručnim licima.

Međutim, ukoliko ima interesenata koji nisu dobili tekstove predloga, oni se mogu obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54), sa zahtevom da im se primerci naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI BAKRA I BAKARNIH LEGURA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju 2 predloga standarda iz oblasti bakra i bakarnih legura za gnječenje i to:

- Predlog br. 10049** Bakarne cevi, bešavne vučene za cevovode.
Oblik i mere **JUS C.D5.501**
- Predlog br. 10050** Cevi od legura bakra, bešavne vučene za
cevovode. Oblik i mere **JUS C.D5.522**

Gornje predloge pripremila je stručna komisija obrazovana od predstavnika proizvođača, potrošača i zainteresovanih ustanova. Predlozi su odštampani i dostavljeni zainteresovanim stručnim licima.

Međutim, ukoliko ima interesenata koji nisu dobili tekstove predloga, oni se mogu obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, Beograd, Cara Uroša 54, sa zahtevom da im se primerci naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI POMOĆNIH SREDSTAVA ZA GUMU**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda iz oblasti pomoćnih sredstava za gumu.

- Predlog br. 10051** Pomoćna sredstva za gumu. Sumpor-prah
za vulkanizaciju **JUS H.M3.107**
- Predlog br. 10052** Pomoćna sredstva za gumu. Tetrame-
tiltiuramdisulfid (sadržaj TMTD-a, dopuna
izdanja 1966. god.) **JUS H.M3.103**
- Predlog br. 10053** Pomoćna sredstva za gumu. Ispitivanje
čađi. Određivanje ostatka na situ **JUS H.M8.116**

Nacrte predloga standarda JUS H.M3.107 i dopune JUS H.M3.103 izradila je fabrika »Zorka« — Šabac, a JUS H.M3.116 izrađen je u ovom Zavodu.

Nacrti predloga standarda su usvojeni na sastanku stručne komisije za pomoćna sredstva za gumu.

Predlozi su posebno umnoženi i dostavljeni na mišljenje i stavljanje primedaba zainteresovanim preduzećima i ustanovama.

Interesenti koji nisu dobili navedene predloge mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, pošt. fah 933) sa zahtevom da im se tekstovi predloga standarda naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI VISOKONAPONSKIH ISPITIVANJA**

Rok za stavljanje primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju predlog jugoslovenskog standarda:

Predlog br. 10054 Mjerenje parcijalnih izbijanja. **JUS N.A5.530.**

- Predlog je u skladu sa IEC preporukom 270, prvo izdanje, 1968, a pripremio ga je sekretar tehničkog odbora 42 Jugoslovenskog elektrotehničkog komiteta, drug Milan Cvjetičanin, dipl. ing.

Na sastanku tehničkog odbora, održanom 16. februara 1972. u prostorijama Jugela u Beogradu, gornji predlog je prodiskutovan i usvojen da se objavi kao predlog jugoslovenskog standarda.

Tekst predloga može se dobiti na zahtev od Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju ili sekretara odbora sa sedištem u Elektrotehničkom institutu tvornice Rade Končar, Zagreb, p.p. 304.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI ŠINSKIH VOZILA**

Krajnji rok za dostavljanje primedbi je: 1. juli 1972.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda

Predlog br. 10055	„ Osovine za vučna šinska vozila. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	JUS P.F2.311
Predlog br. 10056	„ Osovinski sklopovi za putnička i teretna kola. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	JUS P.F2.010
Predlog br. 10057	„ Kočnice sa zbijenim vazduhom. Kočnička spojnica	JUS P.G5.120
Predlog br. 10058	„ Kočnice sa zbijenim vazduhom. Glava kočničke spojnice	JUS P.G5.121
Predlog br. 10059	„ Kočnice sa zbijenim vazduhom. Umetak creva spojnice	JUS P.G5.122
Predlog br. 10060	„ Kočnice sa zbijenim vazduhom. Obujmica creva spojnice	JUS P.G5.123
Predlog br. 10061	„ Kočnice sa zbijenim vazduhom. Crevo kočničke spojnice	JUS P.G5.124
Predlog br. 10062	„ Kočnice sa zbijenim vazduhom. Glava kočničke spojnice. Tehnički uslovi za izradu i isporuku.	JUS P.G5.901

Predlozi standarda su umnoženi i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća radi proučavanja i dostavljanja obrazloženja pismenih primedbi. Interesenti koji ove predloge nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54), sa zahtevom da im se predlozi naknadno dostave.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI GRAĐEVINARSTVA—NISKOGRADNJE**

Krajnji rok za dostavu primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog br. 10063	Sirovi krovni karton. Metode ispitivanja	JUS H.N3.202
Predlog br. 10064	Stakleni voal. Metode ispitivanja	JUS U.D3.102
Predlog br. 10065	Bitumenska traka sa uloškom od staklene tkanine	JUS U.M3.234
Predlog br. 10066	Bitumenska traka za zvučnu izolaciju	JUS U.M3.400
Predlog br. 10067	Anjonska bitumenska emulzija. Uslovi kvaliteta	JUS U.M3.022
Predlog br. 10068	Katjonska bitumenska emulzija. Uslovi kvaliteta	JUS U.M3.024

Predlozi su izrađeni od strane stručnjaka poslovnog udruženja »IZMA«. Predlozi su umnoženi i dostavljeni zainteresovanim preduzećima i institucijama. Ostali zainteresovani mogu dobiti predloge na pismeni zahtev Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, 11001 Beograd, Cara Uroša 54, pošt. pregradak 933.

**ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA
IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA U VISKOJ GRADNJI**

Krajnji rok dostave primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda:

Predlog br. 10069	Ispitivanje specifičnog požarnog potencijala	JUS U.J1.020
Predlog br. 10070	Mere zaštite od požara prilikom ispitivanja	JUS U.J1.190
Predlog br. 10071	Otpornost stepenica protiv pomera	JUS U.J1.120
Predlog br. 10072	Otpornost krovnih konstrukcija protiv požara	JUS U.J1.140

Predlog br. 10073	Razvijanje otrovnih plinova.....	JUS U.J1.050
Predlog br. 10074	Ispitivanje otpornosti vegetacionih kanala protiv požara	JUS U.J1.180

Predlozi standarda su umnoženi i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća i institucija radi dostavljanja obrazloženih primedbi.

Interesenti koji ovaj predlog nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54, poštanski fah 933). Sa zahtevom da im se predlog naknadno dostavi.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI TOPLOTNE TEHNIKE U VISOKOJ GRADNJI

Krajnji rok dostave primedbi je: 1. juli 1972.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći predlozi standarda.

Predlog br. 10075	Ispitivanje osetne topline poda	JUS U.J5.054
Predlog br. 10076	Dimenzioniranje i vrednovanje toplinskih izolacija u toplinskoj i rashladnoj tehnici ..	JUS U.J5.070
Predlog br. 10077	Terminologija i termometri. Opšti pojmovi. Definicije pojmova kod staklenih termometara	JUS U.J5.120
Predlog br. 10078	Definicija pojmova kod staklenih termometara	JUS U.J5.122
Predlog br. 10079	Laboratorijski stakleni termometri	JUS U.J5.124
Predlog br. 10080	Precizioni stakleni termometri	JUS U.J5.126
Predlog br. 10081	Veskšal-ov termometar	JUS U.J5.128
Predlog br. 10082	Maksimum i minimum termometri	JUS U.J5.132
Predlog br. 10083	Termometri uz barometre	JUS U.J5.134
Predlog br. 10084	Nitni termometri za korekturu	JUS U.J5.136
Predlog br. 10085	Razni termometri uz slojeve	JUS U.J5.138
Predlog br. 10086	Uglovni termometri za strojeve	JUS U.J5.140
Predlog br. 10087	Termometri za rashladne strojeve	JUS U.J5.142
Predlog br. 10088	Ravni termometri za strojeve — Tipa »V« ..	JUS U.J5.144
Predlog br. 10089	Uglovni termometri za strojeve — Tipa »V«	JUS U.J5.146
Predlog br. 10090	Temperaturni termoparovi	JUS U.J5.148
Predlog br. 10091	Davači za elektrootporne termometre	JUS U.J5.150
Predlog br. 10092	Termometri u kabelskoj izvedbi	JUS U.J5.152
Predlog br. 10093	Zaštitne cevi za termoparove	JUS U.J5.154
Predlog br. 10094	Glave za termoparove	JUS U.J5.156

Predlozi standarda su umnoženi i dostavljeni na adresu izvesnog broja zainteresovanih preduzeća i institucija, radi dostavljanja obrazloženih primedbi.

Interesenti koji ovaj predlog nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd, Cara Uroša 54, poštanski pregradak 933) sa zahtevom da im se ovaj predlog naknadno dostavi.

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI GRAĐEVINARSTVA—ZGRADARSTVO

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1. juli 1972.

Ovim se stavlja na javnu diskusiju sledeći standardi

1) Predlozi standarda

Predlog br. 10095	Blokovi i zidovi od elektrofilterskog materijala	JUS U.N1.030
Predlog br. 10096	Keramičke pločice, fasadne vučene i presovane pločice. Oblik, vrste i klase	JUS B.D1.334

2) Predlog revizije standarda

Predlog br. 10097	Betonske cevi za kanalizaciju	JUS U.N1.050
-------------------	-------------------------------------	--------------

Predlozi ovih standarda su umnoženi i dostavljeni na adresu izvesnog broja preduzeća i institucija koje su zainteresovane, radi dostavljanja obrazloženja pismenih primedbi. Interesenti koji ove predloge nisu dobili mogu se obratiti Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, (Beograd, Cara Uroša 54, poštanski pregradak 933) sa zahtevom da im se predlozi naknadno dostave.

DOPUNA

U jugoslovenskom standardu JUS F.C3.150, objavljenom u »Službenom listu SFRJ« br. 35/1970, izvišena je sledeća dopuna člana 7.26:

»Na sl. 5 prikazana je traka iskrivljena tako da je vrpcom ojačana ivica na spoljnoj strani luka. U obratnom slučaju—kad je ojačana ivica na unutrašnjoj strani luka—meri se odstojanje »h« na isti način«.

U jugoslovenskom standardu JUS F.G1.631, objavljenom u »Službenom listu SFRJ« br. 49/1971, tabela — nazivna vrednost u tač. 3.2 dopunjena je sledećim:

»55 × 55
70 × 70«

Umoljavaju se imaooci ovih standarda da u svojim primercima izvrše navedenu dopunu.

Iz Jugoslovenskog zavoda za
standardizaciju

ISPRAVKA

U jugoslovenskom standardu JUS F.B2.101 — Poliamidna filament-pređa tipa 6, u tač. 5.2 stoji »F.S2.212« a treba da stoji »F.S2.050«.

Umoljavaju se korisnici ovog standarda da u svojim primercima izvrše navedenu ispravku.

Iz Jugoslovenskog zavoda za
standardizaciju

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA

PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Ovaj pregled sadrži predloge preporuka, usvojene preporuke i drugu važniju dokumentaciju koju je Jugoslovenski zavod za standardizaciju primio od Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC). Preporučuje se zainteresovanim da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, ili putem izrade kopija, a po posebnom traženju, uz obavezu plaćanja troškova reprodukcije.

ISO/TC 2 — Vijci, navrtke i pribor

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2770 — »Vijci za lim prema ISO/R 1478 do 1483 — Minimalna i maksimalna dužina« (rok za primedbe 1.V 1972)

ISO/TC 20 — Aero-i kosmonautika

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2650 — »Uslovi radne sredine za vazduhoplovnu opremu. I deo. Predmet i oblasti primene« (rok za primedbe 1. V 1972)

ISO/TC 29 — Sitan alat

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2586 — »Čeona nasadna glodala sa poprečnim žlebom za klin. Metrička serija« (rok za primedbe 1. V 1972)

ISO/TC 39 — Mašine alatke

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2433 — »Uslovi ispitivanja brusilica za cilindrično spoljno brušenje, sa pokretnim stolom. Ispitivanje tačnosti« (rok za primedbe 1. V 1972)

ISO/C 42 — Fotografija

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2651 — »Fotografija. Blic-lampe. Definicije i tehničke karakteristike koje se odnose na veličine svetlosni fluks/ vreme« (rok za primedbe 1.V 1972)

ISO/TC 45 — Elastomeri i proizvodi na bazi elastomera

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2630 — »Čvrst sirovi kaučuk. Uzimanje uzoraka u cilju proveravanja varijacija« (rok za primedbe 1. V 1972)

ISO/TC 46 — Dokumentacija

Međunarodni standard*
br. 2146 — »Uputstva za biblioteke i centre za informacije i dokumentaciju«

ISO/TC 47 — Hemija

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2217 — »Sirovi natrijumborati, tehnički. Određivanje materija nerastvorljivih u alkalnoj sredini i priprema rastvora za određivanje nečistoća nerastvorljivih u alkalnoj sredini i rastvora za slepu probu« (rok za primedbe 1. V 1972).

ISO/TC 59 — Zgradarstvo

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2777 — »Modularna koordinacija. Dimenzije koordinacija materijala ravnih i krutih ploča za primenu u zgradarstvu (rok za primedbe 1.V 1972)

ISO/TC 61 — Plastične mase

Predlozi međunarodnih standarda:
br. 2561 — »Plastične mase. Određivanje skupljanja presovanih epruveta oblika šipke iz termoreaktivnih materijala za presovanje (rok za primedbe 1. V 1972),
br. 2577 — »Plastične mase. Instrumentalno utvrđivanje razlike boje materijala (rok za primedbe 1. V 1972),
br. 2578 — »Plastične mase. Određivanje graničnog odnosa temperatura — vreme plastičnih masa izloženih dužem dejstvu toplote« (rok za primedbe 1. V 1972),

* Prvi ISO dokument objavljen pod nazivom »Međunarodni standard«

br. 2579 — Plastične mase. Određivanje zaostataka stiren monomera u polistirenu gasnom hromatografijom« (rok za primedbe 1. V 1972),

ISO/TC 69 — Primena statističkih metoda

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2602 — »Statistička interpretacija rezultata ispitivanja. Ocena proseka. Interval pouzdanosti« (rok za primedbe 1 V 1972).

ISO/TC 70 — Motori sa unutrašnjim sagorevanjem

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2710 — Motori sa unutrašnjim sagorevanjem. I deo.
Opšte definicije« (rok za primedbe 1. V 1972).

ISO/TC 86 — Rashladni uređaji

Predlozi međunarodnog standarda:
br. 2640 — »Rashladne vitrine za trgovinu. Metode ispitivanja, IV deo: Ispitivanje kravljenja« (rok za primedbe 1. V 1972),
br. 2642 — »Rashladne vitrine za trgovinu. Metode ispitivanja VI deo: Određivanje potrošnje električne energije« (rok za primedbe 1. V 1972),
br. 2643 — »Rashladne vitrine za trgovinu. Metode ispitivanja VII deo: Ispitivanje materijala u pogledu mirisa« (rok za primedbe 1. V 1972).

ISO/TC 97 — Računska mašina i obrada informacija.

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2711 — »Obrada informacija. Predstavljanje rednog broja datuma« (rok za primedbu 1. V 1972).

ISO/TC 98 — Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2633 — »Određivanje opterećenja postavljenih na podove fabrika i skladišta« (rok za primedbe 1. V 1972).

ISO/TC 102 — Železne rude

Predlog međunarodnog standarda:
br. 2596 — »Železne rude. Određivanje higroskopne vlage uzoraka za analizu« (rok za primedbe 1. V 1972).

ISO/TC 107 — Metalne i druge neorganske prevlake

Preporuka ISO:
br. 2080 — »Elektrolitičke prevlake i postupci«

IEC/TC 3 — Grafički simboli

IEC publikacija 113-2 — šeme, dijagrami, tabele. Deo 2: Oznake sastavnih delova. Prvo izdanje, 1971. Cena 21 šv. fr.

Izmena br. 2 publikacije 117-2 (prvo izdanje — 1960): Preporučeni grafički simboli. Deo 2: Mašine, transformatori, baterije i akumulatori. Oktobar 1971. Cena 4,50 šv. fr.
Izmena br. 1 publikacije 117-4 (prvo izdanje — 1963): Preporučeni grafički simboli. Deo 4: Merni aparati i električni časovnici. Oktobar 1971. Cena 3 šv. fr.

IEC publikacija 117-13 A — Prva dopuna publikacija 117-13: Preporučeni grafički simboli. Deo 13: Funkcionalni simboli za prenose i druge primene. Prvo izdanje, 1971. Cena 6 šv. fr.

IEC publikacija 117-14 — Preporučeni grafički simboli. Deo 14. Telekomunikacioni vodovi i pribor. Prvo izdanje, 1971. Cena 7,50 šv. fr.

Zapisnik sa zasedanja održanog u Helsinkiju od 24 do 30 avgusta 1971. god. i 9. septembra 1971. god.

IEC/TC 17 — Prekidači i kontroleri

IEC publikacija 56-1 (treće izdanje, 1971): Prekidači naizmenične struje visokog napona. Deo prvi: Opšte definicije. Cena: 31,50 šv. fr.

IEC/TC 31 — Aparati za rad u atmosferi buktavih gasova

IEC publikacija 79-0 (prvo izdanje, 1971): Aparati za rad u atmosferi buktavih gasova. Deo nulti: Opšti uvod. Cena 9 šv. fr.

IEC/TC 32 — Osigurači

Zapisnik sastanka podkomiteta za niskonaponske osigurače, koji je održan od 9. do 11. juna 1971. u Brislu.

IEC/TC 34 — Sijalice i pribor

Predlog preporuke za IEC publikaciju 00: Balasti za sijalice sa natrijumovom parom niskog pritiska, dokumenat 35C (Bureau Central) 33: Uvod za nazivnu maksimalnu radnu temperaturu (tw). Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 15. avgust 1972. godine.

IEC/TC 36 — Izolatori

Izveštaj sa sastanka potkomiteta 36B, održanog u Kopenhagenu od 26. do 27. oktobra 1971. godine.

IEC/TC 40 — Kondenzatori i otpornici za elektronske uređaje

IEC publikacija 115-1 — Nepromenljivi otpornici. Deo 1: Nazivi i metode ispitivanja. Prvo izdanje, 1971. Cena 34,50 šv. fr.

IEC/TC 46 — Kablovi, žice i talasovodi za telekomunikacione uređaje

IEC publikacija 374 — Smernice za izbor mera za module za sastavne delove talasovoda. Prvo izdanje, 1971. Cena 7,50 šv. fr.

IEC/TC 49 — Izmena br. 3 publikacije 122-1 (prvo izdanje — 1962):

Piezoelektrični kristali za oscilatore. Deo 1: Standardne vrednosti i standardni uslovi. Deo 2: Uslovi ispitivanja. Decembar 1971. Cena 4,50 šv. fr.

IEC/TC 61 — Bezbednost električnih naprava za domaćinstvo

Predlog za reviziju IEC publikacije 335-1 članovi 12 i 19. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za glasanje je 31. juli 1972.

IEC/TC 71 — Električna oprema za rudnike sa površinskom eksploatacijom

Zapisnik sastanka komiteta održanog od 16. do 20. novembra 1971. u Parizu.

KALENDAR ZASEDANJA

Kalendar zasedanja tehničkih komiteta, potkomiteta i drugih organa međunarodnih organizacija: Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC)

U ovoj rubrici objavljujemo nova sazvana i planirana zasedanja, prema informacijama iz Biltena ISO i Biltena IEC koja u prethodnim biltenima »Standardizacija« nisu objavljena.

Planirana zasedanja označena su znakom *. Datumi i mesta ovih zasedanja biće naknadno definitivno određeni.

Zainteresovana preduzeća, organizacije i ustanove, koji žele da na svoj teret pošalju svoje stručnjake na neko od ovih zasedanja treba da se obrate Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju (Beograd), Cara Uroša br. 54 radi dobijanja potrebnih objašnjenja i uputstva.

Za učešće na zasedanju ISO i IEC potrebno je pismeno ovlašćenje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, pošto je JZS u tim organizacijama učlanjen u ime naše zemlje.

ISO

April

11—12	Frakfurt	ISO/TC 22/SC 18	Automobili/Unutrašnja oprema.
13—14	Frakfurt	ISO/TC 22/SC 6	Automobili/Težine i dimenzije
18—20	Nemačka	*ISO/TC 5/SC 1	Metalne cevi i fitinzi. Gasne i druge čelične cevi
19—21	Pariz	ISO/TC 3/SC 2	Tolerancije/Koničnost
19—21	Berlin	ISO/TC 44/SC 10	Varenje/Unifikacija tehničkih propisa u tehnici varjenja metala
24—28	Pariz	*ISO/TC 17/SC 4	Čelik/Termički obrađeni čelici, legirani čelici i čelici za obradu na automatima
25—26	Ženeva	ISO/TC 147	Čistoća vode
26—28	Berlin	ISO/TC 6/SC 5	Papir, karton i celulozna pulpa /Metode ispitivanja i tehnički uslovi pulpa
27—28	Ženeva	ISO/TC 146	Čistoća vazduha
		*ISO/TC 33/SC 6	Vatrostalni materijal/Uzimanje uzoraka
	Švedska	*ISO/TC 111/SC 1	Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor/Lanci
	Švedska	*ISO/TC 111/SC 2	Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor/Kuke.
	Švedska	*ISO/TC 111/SC 3	Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor/Pribor

Proleće

	Švedska	*ISO/TC 8/SC 2	Brodogradnja/Brodske dizačice i pribor
		*ISO/TC 111/SC 3	Lanci za dizanje, njihove spojke i pribor/Pribor
		*ISO/TC 17/SC 11	Čelik/Čelični odlivci
		*ISO/TC 20/SC 1	Aero- i kosmonautika /Elektične instalacije za letilice
		*ISO/TC 24/SC 5	Sita, određivanje granulometrijskog sastava sejanjem i drugim metodama/sita od tekstilnog materijala.
		*ISO/TC 72/SC 1	Tekstilne mašine i pomoćni uređaji/Mašine i uređaji za pripremu vlakana za pređenje, pređenje i istezanje i upređanje
		*ISO/TC 97	Računske mašine i obrada informacija
		*ISO/TC 107	Metalne i druge neorganske prevlake

Maj

4—5		ISO/TC 31/SC 9	Gume, naplaci i ventili/Ventili i unutrašnje gume
8—10	London	ISO/TC 101/SC 2	Transporteri i elevatori/Bezbednost
16—17	Geteborg	ISO/TC 2/SC 1	Vijci, navrtke i pribor /Mehaničke osobine elemenata za pričvršćivanje
		*ISO/TC 104	Konteneri za transport robe

		Švedska	*ISO/TC 119 ISO/TC 119/SC 1	Materijali i proizvodi metalurgije praha Materijali i proizvodi metalurgije praha /Terminologije
			*ISO/TC 119/SC 3	Materijali i proizvodi metalurgije praha/Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja praha/uključujući praškove za tvrde metale/
			*ISO/TC 119/SC 4	Materijali i proizvodi metalurgije praha/Metode uzimanja uzoraka i ispitivanja tvrdih metala.
Maj/Juni		Torino	*ISO/TC 127/SC 3	Mašine za zemljane radove/Rukovanje i održavanje.
	31—2	Pariz	*ISO/TC 94/SC 11	Lična zaštitna sredstva. Zaštitna odeća i oprema/Odeća za zaštitu od dejstva hemijskih proizvoda
		Pariz	*ISO/TC 73/SC 4	Pitanja široke potrošnje/Nožarstvo
		London	*ISO/TC 97/SC 1	Računske mašine i obrada informacija/Terminologija
		SAD	*ISO/TC 106	Materijal i proizvodi za zubarstvo
		Milano	*ISO/TC 131	Hidraulični sistemi i njihovi organi
Juni		Milano	*ISO/TC 139	Furnirske ploče/Šper ploče/
	6—9		*ISO/TC 151	Ploče iverice
	12—16	Berlin	*ISO/TC 54 ISO/TC 97/SC 6	Etarska ulja. Računske mašine i obrada informacija/Prenošenje podataka
		Francuska	*ISO/TC 8/SC 10 *ISO/TC 27 *ISO/TC 52	Brodogradnja/Palubni mehanizmi Čvrsta mineralna goriva. Hermetičke limenke za životne namirnice
		Oslo	*ISO/TC 55	Rezana građa i trupci za rezanje
		Oslo	*ISO/TC 55/SC 1	Rezana građa i trupci za rezanje/Metode ispitivanja fizikalnih i mehaničkih svojstava
		Oslo	*ISO/TC 55/SC 2	Rezana građa i trupci za rezanje/Rezana građa četinarska
		Oslo	*ISO/TC 55/SC 3	Rezana građa i trupci za rezanje/Rezana građa liščara
		Oslo	*ISO/TC 55/SC 5	Rezana građa i trupci za rezanje/Trupci za rezanje liščara
		London	*ISO/TC 81	Jedinstveni nazivi za pesticide
		Rumunija	*ISO/TC 120	Koža
		Rumunija	ISO/TC 120/SC 1	Koža/Sirova sitna i krupna koža uključujući piklovane kože
Juli		Rumunija	*ISO/TC 120/SC 2	Koža/Štavljenjena koža
Leto		Houston	*ISO/TC 108	Mehanički udari i vibracije
		Holandija	*ISO/TC 38/SC 11	Tekstil/Etiketiranje u cilju davanja upustava o održavanju tekstilnih proizvoda.
			*ISO/TC 107/SC 3	Metalne i druge neorganske prevlake
			*ISO/TC 118/SC 1	Kompresori, pneumatski alati i mašine/Turbokompresori
Septembar	4—8	Venecija	*STACO	Stalan komitet za proučavanje naučnih principa standardizacije
	23—30	Baden-Baden Filadelfija	*ISO/TC 61 *ISO/TC 6/SC 2	Plastične mase Papir, karton i celulozna pulpa/Metode ispitivanja i uslovi za kvalitet papira i kartona
		London	*ISO/TC 28	Nafta i proizvodi prerade nafte
		London	*ISO/TC 28/SC 2	Nafta i proizvodi prerade nafte/Dinamičko merenje naftinih proizvoda.
		Keln	*ISO/TC 29/SC 6 INFCO	Sitan alat/Testere za drvo Stalan komitet za proučavanje naučne i tehničke informacije iz oblasti standardizacije
Septembar/Oktobar	25—6	Liverpul London	*ISO/TC 8/SC 8 *ISO/TC 140	Brodogradnja/Brodska okna Podne obloge
Oktobar	5—14	Keln	*ISO/TC 45	Elastomeri i proizvodi na bazi elastomera
	26—27	Cirih SAD	*ISO/TC 70/SC 1 *ISO/TC 20/SC 5	Motori sa unutrašnjim sagorevanjem/Definicije Aero- i kosmonautika/Klimatski i radni uslovi za avionsku opremu

	London	*ISO/TC 21 *ISO/TC 33 *ISO/TC 98 *ISO/TC 98/SC 1 *ISO/TC 98/SC 2 *ISO/TC 98/SC 4 ISO/TC 98/SC 4	Vatrogasna oprema Vatrostalni materijal Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija /Terminologija i simboli Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija. Obezbeđenje konstrukcija Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija/Opterećenja, sile i dr. dejstva Osnove statističkih proračuna građevinskih konstrukcija/Granice deformacija
	Australija London	*ISO/TC 129 *ISO/TC 134/SC 2	Aluminijumske rude Veštačka đubriva/Uzimanje uzoraka
Novembar			
13—17	Pariz	*ISO/TC 126	Duvan i duvanski proizvodi
15	Pariz	*ISO/TC 126/SC 1	Duvan i duvanski proizvodi/Fizikalna i dimenzionalna ispitivanja
15—17		*ISO/TC 153	Ventili za opštu primenu
	London	*ISO/TC 114	Časovničarstvo
	London	*ISO/TC 137	Cipele i čizme. Sistem veličina, oznake i način obeležavanja
Jesen			
	Filadelfija	*ISO/TC 2	Vijci, navrtke i pribor
	Budimpešta	*ISO/TC 26	Bakar i bakarne legure
	ili Nemačka	ISO/TC 34/SC 4	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Žitarice i mahunjače
	Nemačka	*ISO/TC 34/SC 6	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Meso i mesni proizvodi
		*ISO/TC 44/SC 3	Varenje/Materijal za dodavanje i elektrode
		*ISO/TC 44/SC 9	Varenje/Sigurnosno staklo
	Nag	*ISO/TC 46	Dokumentacija
		*ISO/TC 59/SC 6	Zgradarstvo/Konstrukcije, spoljne obloge, unutrašnja podpodela
		*ISO/TC 97/SC 5	Računske mašine i obrada informacija/Programski jezici
	Švedska	*ISO/TC 105	Čelična žičana užad
Zima			
		*ISO/TC 69	Primena statističkih metoda
Decembar			
	Pariz	*ISO/TC 116	Aparati za grejanje prostorija
Kraj 1972. i početak 1973. god.			
		*ISO/TC 29	Sitan alat
		*ISO/TC 39	Mašine alatke
		*ISO/TC 34/SC 1	Poljoprivredni prehrambeni proizvodi/Sredstva za reprodukciju
1973. Početak			
	London	*ISO/TC 144	Sistemi za difuziju vazduha.
Maj			
	Italija	*ISO/TC 26/SC 1 *ISO/TC 116/SC 4	Bakar i bakarne legure/Hemijska analiza Aparati za grejanje prostorija/Aparati bez sagorevanja
Maj/Juni			
		*ISO/TC 22	Automobili
Juni Kiruna			
		ISO/TC 102/SC 1	Železne rude/Uzimanje uzoraka
Juli			
	Austrija	*ISO/TC 106	Materijal i proizvodi za zubarstvo
1974. Mart			
		*ISO/TC 58	Boce za gasove

IEC

Maj ili leto

Kanada	TC 13
Kanada	SC 13 A
Kanada	SC 13 B

Merni instrumenti
Električna brojila
Pokazni instrumenti

Maj/Juni

Ljubljana	SC 22 F
-----------	---------

Usmerači visokog napona za prenos snage jedno-smernom strujom

Juni

19—21

Ankara	TC 35
--------	-------

Elementi

Septembar

Pariz	SC 3 B
Pariz	TC 5
Pariz	TC 8
Budimpešta	TC 12
Budimpešta	SC 12 A
Budimpešta	SC 12 B
Budimpešta	SC 12 C
Budimpešta	SC 12 E
Pariz	TC 16

Izrada šema, dijagrama i tabela. Označavanje elemenata
Parne turbine

Štokholm	TC 17
Štokholm	SC 17 A
Štokholm	SC 17 B
Štokholm	SC 17 D
Oslo	TC 29
Oslo	SC 29 B
Oslo	SC 29 C
Oslo	SC 29 D
Pariz	TC 33
Štokholm	TC 44
London	TC 45
London	SC 45 A
London	SC 45 B
Pariz	TC 70
Pariz	TC 72

Standardni naponi, struje i frekvencije
Radiokomunikacije
Radio-prijemnici
Bezbednost
Radio-predajnici
Uređaji za mikrotalase
Označavanje krajeva namotaja i druge oznake za raspoznavanje
Prekidači i kontroleri
Aparati visokog napona
Aparati niskog napona
Niskonaponski aparati u metalnom oklopu
Elektroakustika
Akustička tehnika
Naprave za merenje
Ultrazvukovi
Energetski kondenzatori
Električna oprema za mašine alatke
Nuklearna instrumentacija
Instrumenti za reaktore
Instrumenti za radio-zaštitu
Zaštitna kućišta
Automatska kontrola za korišćenje u domaćinstvu.

INFORMACIJE ISO

U ovoj rubrici objavljuju se stručne i druge informacije iz informativnog biltena Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO)

REZULTATI MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA STANDARDIZACIJU ISO POSTIGNUTI U 1971. GODINI

U toku 1971. godine odobreno je za štampu 285 novih međunarodnih standarda, čime se njihov ukupan broj povisio na 1810, odnosno, na oko 35.000 strana sažetog stručnog teksta.

Međunarodna organizacija za standardizaciju ISO podnela je na saglasnost zemalja članica rekordan broj od 460 predloga međunarodnih standarda dok se 1500 nacrtu predloga nalaze u obradi, što znači da će se suma međunarodnih standarda izrađenih u toku proteklih 25 godina udvostručiti za četiri do pet narednih godina.

Stručna aktivnost Organizacije ISO ostvaruje se preko 146 tehničkih komiteta sa njihovih 450 potkomiteta i 500 radnih grupa. Više od polovine od ovih oko 1100 radnih tela su obrazovana u toku poslednjih pet godina. Ma da se veći deo radova sprovodi putem prepiske, u 1971. god. održano je u 21 zemlji oko 500 zasedanja na kojima je uzelo učešće oko 18 000 stručnjaka. Imajući u vidu da ova zasedanja traju obično duže od jednog dana, može se smatrati da se u okviru Organizacije ISO održava prosečno po pet zasedanja svakog radnog dana.

Primanjem Kipra, Islanda i Nigerije u članstvo Organizacije ISO, ukupan broj članova ove organizacije popeo se na 67. Međunarodna organizacija ISO, osnovana je 1947. godine i predstavlja Međunarodni forum za nacionalne organizacije za standardizaciju celog sveta. Oko 50.000 stručnjaka učestvuje u izradi novih međunarodnih standarda i unifikaciji nacionalnih i regionalnih standarda. Međunarodna standardizacija pomaže međunarodnoj trgovini odstranjujući tehničke prepreke razmeni dobara, doprinosi poboljšanju kvaliteta proizvoda, snižava troškove i olakšava organizaciju tržišta.

Aktivnost organizacije ISO obuhvata vrlo široku oblast rada kao: automobili, aeronautika, uređaji i postrojenja za tekstilnu industriju, zubarstvo, poljoprivredni prehrambeni proizvodi, navoji, duvan, plastične mase, ambalaža, konteneri za transport robe, bicikli, prečišćavanje vazduha i vode, instrumenti za hirurgiju i td. Centralni sekretarijat ISO, čije je sedište u Ženevi, koordinira tehničkom i administrativnom aktivnošću i radi na objavljivanju međunarodnih standarda.

(Service d'Information ISO, 19. januara 1972)

OBJAVLJENI JUGOSLOVENSKI STANDARDI

»Službeni list SFRJ br. 41/71. od 16. 9. 1971. god.

	DIN.
JUS D.C0.025 — Drvo — Gubitak pri rezanju. Pojmovi i 1971 način obračunavanja	7.—
JUS D.C0.026 — Drvo — Drveni profili.....	7.—
JUS D.E2.200 — Stolice od drveta — Kvalitet	4,50
JUS D.E2.201 — Stolice od drveta — Ispitivanje	5,50
JUS D.Z1.100 — Seme četinara.	
1971 „ Vrste	2,50
JUS D.Z1.101 — „ Kvalitet	8,50
JUS D.Z1.102 — „ Uzimanje uzoraka	5,50
JUS D.Z1.103 — „ Određivanje čistoće semena	4,50
JUS D.Z1.104 — „ Određivanje klijavosti i energije klijanja	5,50
JUS D.Z1.105 — „ Određivanje vitalnosti	6,50
JUS D.Z1.106 — „ Određivanje apsolutne mase	2,50
JUS D.Z1.107 — „ Određivanje vlage	4,50
JUS D.Z1.108 — „ Zdravstveno stanje — utvrđivanje prisustva gljiva	3,50
JUS D.Z1.109 — „ Zdravstveno stanje — utvrđivanje prisustva insekata	2,50
JUS D.Z1.130 — Seme lišćara	
1971 Vrste	2,50
JUS D.Z1.131 — „ Kvalitet	11.—
JUS D.Z1.132 — „ Uzimanje uzoraka	5,50
JUS D.Z1.133 — „ Čistoća semena	4,50
JUS D.Z1.134 — „ Klijavost i energija klijanja semena	7.—
JUS D.Z1.135 — „ Vitalitet semena	8,50
JUS D.Z1.136 — „ Određivanje apsolutne mase	2,50
JUS D.Z1.137 — „ Određivanje vlage	3,50
JUS D.Z1.138 — „ Zdravstveno stanje — utvrđivanje prisustva gljiva	3,50
JUS D.Z1.139 — „ Zdravstveno stanje — utvrđivanje prisustva insekata	2,50
JUS H.L1.020 — Bazne hemikalije. Sirćetna kiselina za prehrambene svrhe. Uslovi kvaliteta.....	5,50
JUS H.B6.020 — Bazne hemikalije. Sirćetna kiselina za industrijske svrhe. Uslovi kvaliteta	5,50
JUS H.B8.200 — Sirćetna kiselina. Metode ispitivanja.....	19.—
1971	

JUS H.B8.201 — Anhidrid sirćetne kiseline. Uzimanje uzoraka i metode ispitivanja	17.—
1971	
JUS N.C3.202 — Elektrotehnički izolacioni provodnici. Instalacioni provodnici sa izolacijom od PVC-mase (finožični), P/F	4,50
1971	
JUS N.C3.220 — „ Instalacioni provodnici sa izolacijom i plaštom od PVC-mase PF i PP-A	5,50
1971	
JUS N.C3.300 — „ Provodnici za priključak aparata, sa izolacijom od PVC-mase P/L	4,50
1971	
JUS N.C3.310 — „ Provodnici za svetiljke, sa izolacijom od PVC-mase SP i SP/J	4,50
1971	
JUS N.C3.320 — „ Automobilski instalacioni provodnici sa izolacijom od PVC-mase AP	4,50
1971	
JUS C.L3.100 — Profili i šipke od aluminijskih legura za brodogradnju. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	5,50
1971	
JUS C.L3.101 — Limovi od aluminijumskih legura za brodogradnju. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	6,50
1971	
JUS G.S2.810 — Ispitivanje plastičnih masa :	
1971	
JUS G.S2.812 — „ Merenje linearnih dimenzija proizvoda od tvrdih plastičnih masa sa ćelijama	3,50
1971	
JUS G.S2.813 — „ Ispitivanje zatezanjem tvrdih plastičnih masa sa ćelijama	5,50
1971	
JUS G.S2.814 — „ Ispitivanje pritiskivanjem tvrdih plastičnih masa sa ćelijama	4,50
1971	
JUS G.S2.815 — „ Ispitivanje savijanjem tvrdih plastičnih masa sa ćelijama	4,50
1971	
JUS G.S2.817 — „ Određivanje propustljivosti vodene pare tvrdih plastičnih masa sa ćelijama	4,50
1971	
JUS G.S2.817 — „ Određivanje čvrstoće smicanja tvrdih plastičnih masa sa ćelijama	4,50
1971	
JUS G.C8.200 — Klasifikacija, uslovi i proveravanje kvaliteta veštačke kože	6,50
1971	
JUS G.C8.201 — Veštačka koža na bazi PVC	7.—
1971	
JUS G.S2.710 — Određivanje otpornosti veštačke kože prema učestalom savijanju	5,50
1971	
JUS G.S2.711 — Određivanje promene veštačke kože sa podlogom, dejstvom povišene temperature	4,50
1971	
JUS G.S2.712 — Određivanje klizavosti veštačke kože	3,50
1971	
JUS G.S2.713 — Ispitivanje plastičnih masa i gume. Određivanje vodonepropustljivosti veštačke kože, folija i gumiranih tkanina	3,50
1971	

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. marta 1972 g.

JUS C.A6.031 — Ispitivanje galvanskih prevlaka. Određivanje debljine prevlake pomoću mikroskopa	4,50
1971	
JUS H.N4.020 — Papir za pakovanje. Srednje fini omotni papir. Uslovi kvaliteta	3,50
1971	

Navedeni standardi se primenjuju od 1. marta 1972. godine.

»Službeni list SFRJ« br. 42/71. od 23. IX 1971. godine

JUS H.D8.001 — Eksplozivi za rudarske i druge potrebe. Metode ispitivanja.	
1971	
JUS H.D8.002 — „ Određivanje hemijske stabilnosti	2,50
1971	
JUS H.D8.003 — „ Određivanje gustoće patrone	2,50
1971	
JUS H.D8.004 — „ Određivanje osetljivosti na iniciranje	2,50
1971	
JUS H.D8.005 — „ Određivanje temperature paljenja	2,50
1971	
JUS H.D8.006 — „ Određivanje prenosa detonacije	2,50
1971	
JUS H.D8.007 — „ Određivanje brzine detonacije	3,50
1971	
JUS H.D8.007 — „ Određivanje radne sposobnosti po Trauclu	3,50
1971	

JUS H.D8.008	—	„	Određivanje osetljivosti prema udaru	6,50
1971				
JUS H.D8.010	—	„	Određivanje vremena iznožavanja	3,50
1971				
JUS H.D8.011	—	„	Određivanje vodootpornosti	3,50
1971				
JUS H.D1.020	—	„	Rudarski eksplozivi: Tehnički uslovi za izradu i isporuku	7,50
1971				

Navedeni standardi obavezni su i primenjuju se od 1. januara 1972. g.

JUS H.D8.012	—	Eksplozivi za rudarske i druge potrebe.		
1971			Metode ispitivanja: Izračunavanje teoretskih karakteristika	7,—

Navedeni standardi se primenjuju od 1. januara 1972. godine.

JUS Z.D1.022	—	Gimnastičke sprave:		
1971			Zidno vratilo	3,50
JUS Z.D1.051	—	„	Lučna daska	3,50
1971				
JUS Z.D1.052	—	„	Daska sa kukama	3,50
1971				
JUS Z.D1.053	—	„	Grbača (hrptenjača)	3,50
1971				
JUS Z.D1.076	—	„	Kvadrati (kvadratne lestve)	3,50
1971				
JUS Z.D1.077	—	„	Pokretne lestve	3,50
1971				
JUS Z.D2.030	—	Sportski rekviziti:		
1971			Rukometna vrsta	3,50
JUS Z.D2.040	—	„	Koš za košarku	3,50
1971				
JUS N.R0.020	—	Telekomunikacije i elektronika. Složno označavanje tolerancija otpornika i kondenzatora		3,50
1971				
JUS N.A3.250	—	Elektrotehnički grafički simboli:		
1971			Antene	6,50
JUS N.A3.252	—	„	Radio-stanice	3,50
1971				
JUS N.A3.254	—	„	Sistem komunikacije u telekomunikacijama	5,50
1971				
JUS N.A3.256	—	„	Birači za komunikacije	4,50
1971				
JUS N.A3.258	—	„	Telefonski aparati i ručni generatori poziva	3,50
1971				
JUS N.A3.260	—	„	Telefonske i telegrafske centrale	2,50
1971				
JUS N.A3.262	—	„	Telegrafski aparati	3,50
1971				
JUS N.A3.264	—	„	Telegrafske translacije	2,50
1971				
JUS N.A3.266	—	„	Transduktori	5,50
1971				
JUS N.E5.705	—	Minijturni osigurači:		
1971			Nosači osigurača. Opšti tehnički uslovi	5,50
JUS N.E5.706	—	„	Nosači osigurača. Ispitivanja	7,50
1971				
JUS N.E5.731	—	„	Topljivi umeci. Opšti tehnički uslovi	5,50
1971				
JUS N.E5.732	—	„	Topljivi umeci. Ispitivanja	8,50
1971				
JUS N.E5.740	—	„	Topljivi umeci 20 mm × 5 mm. Brzi, velike moći prekidanja	4,50
JUS N.E5.741	—	„	Topljivi umeci 20 mm × 5 mm. Brzi, male moći prekidanja	4,50
1971				
JUS N.E5.742	—	„	Topljivi umeci 20 mm × 5 mm. Tromi, male moći prekidanja	4,50
1971				
JUS N.R4.080	—	Konektori za radio-frekvencije:		
1971			Opšti tehnički uslovi	6,50

JUS N.R4.081	— „ Ispitivanja	16.—
1971		
JUS M.G0.030	— Ose i kretanja za numerički upravljane mašine. Sistem označavanja i šematski prikazi	9,50
1971		
JUS M.G0.152	— Ispitivanje mašina alatki:	
1971	Ispitivanje tačnosti horizontalnih brusilica za ravno brušenje, sa pravougaonim stolom, dužine brušenja 1500 mm	6,50
JUS M.G0.549	— „ Ispitivanje tačnosti podeone glave sa \varnothing diska preko 200 do 300 mm. Obrazac zapisnika ispitivanja	3,50
1971		
JUS M.G0.552	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih brusilica za ravno brušenje, sa pravougaonim stolom, dužine brušenja 1500 mm. Obrazac zapisnika ispitivanja	3,50
1971		
JUS M.G0.562	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih bušilica i glodalica sa pokretnim stubom. Obrazac zapisnika ispitivanja	4,50
1971		
JUS M.G0.149	— „ Ispitivanje tačnosti podeone glave za \varnothing diska preko 200 do 300 mm	5,50
1971		
JUS M.G0.162	— „ Ispitivanje tačnosti horizontalnih bušilica i glodalica sa pokretnim stubom	7.—
1971		
JUS M.C5.721	— Sanitarna armatura. WC-ispirači. Glavne spoljne mere, priključne mere	4,50
1971		

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. marta 1972. g.

JUS B.H8.151	— Ispitivanje tečnih goriva :	
1971	Određivanje sadržaja sedimenata u uljima za loženje	4,50
JUS B.H8.152	— „ Doktor-test	3,50
1971		
JUS N.R4.082	— Konektori za radio-frekvencije. Koeficijent refleksije. Metoda merenja.....	3,50
1971		

Navedeni standardi primenjuju se od 1. marta 1972. godine

»Službeni list SFRJ« br. 43/71. od 30. 9. 1971. god.

JUS N.A8.130	— Prešpan za elektrotehniku:	
1971	Tehnički uslovi i tipovi	5,50
JUS N.A8.131	— „ Mere	4,50
1971		
JUS N.A8.132	— „ Preuzimanje i ispitivanje	8,50
1971		

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. marta 1972. g.

JUS H.N8.145	— Ispitivanje papira i kartona. Određivanje sadržaja parafina u parafinisanim papirima	3,50
1971		

Navedeni standard primenjuje se od 1. marta 1972. godine.

»Službeni list SFRJ« br. 49/71. od 4. novembra 1971. godine.

JUS M.Z2.311	— Boks-palete. Tehnički uslovi za izradu i isporuku	4,50
1971		
JUS C.A4.045	— Ispitivanje zatezanjem okruglih žica vezanih u čvor	3,50
JUS C.H1.021	— Čelična užad za opšte svrhe:	
1971	Pregled standardizovanih konstrukcija	4,50
JUS C.H1.022	— „ Tehnički uslovi za izradu i isporuku	7.—
1971		
JUS C.H1.060	— „ Spiralna užad, 1+6=7 žica; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971		
JUS C.H1.061	— „ Spiralna užad, 1+6+12=19 žica; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971		
JUS C.H1.062	— „ Spiralna užad, 1+6+12+18=37 žica; konstrukcija i tehnički podaci ..	3,50
1971		
JUS C.H1.070	— „ Užad sa prosto usukanim strukovima, 6×7=42 žice +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	4,50
1971		
JUS C.H1.071	— „ Užad sa prosto usukanim strukovima, 6×19=114 žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971		
JUS C.H1.072	— „ Užad sa prosto usukanim strukovima, 6×37=222 žice +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971		

JUS C.H1.073	—	„ Užad sa prosto usukanim strukovima, $8 \times 37 = 296$ žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.080	—	„ Užad Seale konstrukcije, $6(1+9+9) = 114$ žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.081	—	„ Užad Seale konstrukcije, $8(1+9+9) = 152$ žice +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.082	—	„ Užad Seale konstrukcije $6(7+15+15) = 222$ žice +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.090	—	„ Užad Warrington konstrukcije, $6(1+6+6+6) = 114$ žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.091	—	„ Užad Warrington konstrukcije, $8(1+6+6+6) = 152$ žice +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.100	—	„ Užad sa žicama za popunjavanje, $6(1+6+12) = 114$ žica +36 žica za popunjavanje +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.101	—	„ Užad sa žicama za popunjavanje, $8(1+6+12) = 152$ žice + 48 žica za popunjavanje +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.110	—	„ Užad Warrington-Seale konstrukcije, $6(1+6+6+6+12) = 186$ žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.111	—	„ Užad Warrington-Seale konstrukcije, $6(1+7+7+7+14) = 216$ žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			
JUS C.H1.112	—	„ Užad Warrington-Seale konstrukcije, $8(1+7+7+7+14) = 288$ žica +1 vlaknasti uložak; konstrukcija i tehnički podaci	3,50
1971			

Navedeni standardi obavezni su i stupaju na snagu 1. aprila 1972. g.

JUS H.Z1.144	—	Ispitivanje voda. 1971	
		Određivanje fenola u koncentraciji preko 1 g/l. Metoda sa 4-aminoantipirinom	5,50
JUS H.Z1.147	—	„ Određivanje fenola u koncentraciji preko 20 mg/l	3,50
1971			

Navedeni standardi primenjuju se od 1. aprila 1972. godine.

JUS H.K8.055	—	Želatin za prehrambenu industriju. 1971	
		Određivanje sadržaja arsena	3,50
JUS H.K8.058	—	„ Određivanje sadržaja gvožđa	3,50
1971			
JUS H.K8.061	—	„ Određivanje tvrdoće	4,50
1971			

Navedeni standardi su obavezni i stupaju na snagu 1. jula 1972. g.

JUS H.J3.201	—	Foto — hemikalije: 1971	
		Natrijumsulfat (Na_2SO_3)	4,50
JUS H.J3.202	—	„ Natrijumsulfat, kristalni ($\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$)	4,50
1971			
JUS H.J3.203	—	„ Kalijumbromid (KBr)	4,50
1971			
JUS H.J3.204	—	„ Hidrohinon ($\text{C}_6\text{H}_4(\text{OH})_2$)	5,50
1971			
JUS H.J3.205	—	„ p-metilaminofenolsulfat-Metol ($\text{HOC}_6\text{H}_4\text{NHCH}_3 \cdot 1/2 \cdot \text{H}_2\text{SO}_4$)	5,50
1971			
JUS H.J3.206	—	„ Natrijumkarbonat, bezvodni (Na_2CO_3).	4,50
1971			
JUS H.J3.207	—	„ Natrijumsulfat, dekahidrat (Boraks) ($\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$)	3,50
1971			
JUS H.J3.208	—	„ Kalijummetabisulfat ($\text{K}_2\text{S}_2\text{O}_5$)	4,50
1971			
JUS H.J3.209	—	„ Amonijumhidroksid (NH_4OH)	3,50
1971			

Navedeni standardi primenjuju se od 1. jula 1972. god.

»Službeni list SFRJ br. 51/71. od 18. XI. 1971. godine.

JUS K.D0.013 1971	— Oblici rupa za alate sa cilindričnom rupom i rupom sa konusom 1 : 30	3,50
JUS K.D2.050 1971	— Koturasta glodala sa ukršteno usađenim noževima, sa pločicama od tvrdog metala ..	3,50
JUS K.D3.180 1971	— Konični razvrtači sa konusom 1 : 50, za konične čivije	3,50
JUS K.D3.190 1971	— Konični razvrtači sa valjkastom drškom za metričke konuse	4,50
JUS K.D3.191 1971	— Konični razvrtači sa Morze-koničnom drškom za metričke konuse	3,50
JUS K.D3.192 1971	— Konični razvrtači sa valjkastom drškom za Morze-konuse	4,50
JUS K.D3.193 1971	— Konični razvrtači sa Morze-koničnom drškom, za Morze-konuse	4,50
JUS M.B6.010 1971	— Cevne prirubnice. Raspored rupa za vijke	2,50
JUS M.C5.021 1971	— Cevni zatvarači. Ventili za opšte svrhe, za NP = 6 do NP = 320 kp/cm ² . Ugradne dužine	3,50
JUS M.C5.150 1971	— Cevni zatvarači za opšte svrhe. Ventili od kovanog čelika ravni, za NP=25 do NP=320 kp/cm ² . Glavne spoljne i priključne mere	4,50
JUS M.C5.630 1971	— Cevni zatvarači za opšte svrhe. Zasuni od sivog liva i čeličnog liva, za NP=25 do NP=320 kp/cm ² . Ugradne dužine	4,50
JUS K.H5.100 1971	— Alati za liv pod pritiskom: Sklop i pregled sastavnih delova	3,50
JUS K.H5.101 1971	— „ Vodeće čaure	3,50
JUS K.H5.102 1971	— „ Centralne čaure	3,50
JUS K.H5.103 1971	— „ Vodilice	3,50
JUS K.H5.104 1971	— „ Odmični trnovi	3,50
JUS K.H5.105 1971	— „ Centralni trnovi	3,50
JUS K.H5.106 1971	— „ Povratnici	3,50
JUS K.H5.107 1971	— „ Izbacivači sa suženim stablom	3,50
JUS M.B6.927 1971	— „ Priključci za hlađenje alata za liv pod pritiskom	3,50
JUS M.B6.928 1971	— „ Priključci za hlađenje alata za liv pod pritiskom, duži	3,50
JUS K.G5.326 1971	— Ključevi i odvijači: Umeci sa unutrašnjim šestougaoikom i priključkom za spiralni odvijač	3,50
JUS K.G5.327 1971	— „ Umeci sa unutrašnjim i spoljnim šestougaoikom	4,50
JUS K.G5.340 1971	— „ Čaure za vođenje stabla odvijača za vijke sa urezom	3,50
JUS K.G5.341 1971	— „ Čaure za vođenje stabala odvijača, sa umetkom, za vijke sa urezom	4,50

Navedeni standardi obavezni su i primenjuju se od 1. aprila 1972. god.

JUS C.Z0.101 1971	— Troska (zgura) dobijena pri proizvodnji gvožđa i čelika. Metode hemijskog ispitivanja troske bez fluora: Određivanje silicijumdioksida	3,50
JUS C.Z0.102 1971	— „ Određivanje zbira seskvioksida i drugih oksida	3,50
JUS C.Z0.103 1971	— „ Određivanje ukupnog železa	3,50

JUS C.Z0.104	— „	Određivanje ferooksida	3,50
1971			
JUS C.Z0.106	— „	Određivanje mangana	3,50
1971			
JUS C.Z0.111	— „	Određivanje fosfora	3,50
1971			
JUS C.Z0.121	— „	Određivanje hroma	3,50
1971			
JUS C.Z0.122	— „	Određivanje hroma potenciometrijskom metodom	3,50
1971			
JUS C.Z0.123	— „	Određivanje vanadijuma	3,50
1971			
JUS C.Z0.124	— „	Određivanje volframa	3,50
1971			

Navedeni standardi primenjuju se od 1. aprila 1972. godine.

»Službeni list SFRJ« br. 52/71. od 25. XI 1971. god.

JUS B.E4.300	— Laboratorijsko posude i pribor od stakla:		
1971	Pipci (slavine), jednosmerni	3,50	
JUS B.E4.301	— „ Pipci (slavine), dvosmerni	3,50	
1971			
JUS B.E4.302	— „ Pipci (slavine), trosmerni	3,50	
1971			
JUS B.E4.303	— „ Posudica za merenje (vaganje), NB	3,50	
1971			
JUS B.E4.304	— „ Posudice za merenje (vaganje), sa ubrušenim poklopcem	3,50	
1971			

Navedeni standardi primenjuju se od 1. aprila 1972. god.

»Službeni list SFRJ« br. 56/71. od 16. XII 1971. god.

JUS D.D5.020	— Parket masivni. Opšti uslovi	8,50
1971		
JUS D.D5.040	— Parket masivni, hrastov. Uslovi kvaliteta	5,50
1971		
JUS D.D5.041	— Parket masivni, bukov. Uslovi kvaliteta	3,50
1971		
JUS D.D5.042	— Parket masivni, jasenov. Uslovi kvaliteta	3,50
1971		
JUS D.D5.043	— Parket masivni, sporednih vrsta drveta. Uslovi kvaliteta	3,50
1971		

Navedeni standardi iz ovog rešenja obavezni su i stupaju na snagu 1. marta 1972. godine.

Izdavač: Jugoslovenski zavod za standardizaciju — Cara Uroša 54 — Beograd, telefon broj 634-322

Odgovorni urednik: Slavoljub Vitorović, dipl. inž.

Cena pojedinom primerku din. 12. — Godišnja pretplata din. 120. — Pretplatu slati neposredno na adresu prodavnice Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, Beograd, ul. Kneza Miloša br. 16, pošt. fah br. 933 ili na žiro-račun br. 608-637-320-10

Štampa: Beogradski izdavačko-grafički zavod — Beograd

41

428/1972

700019599,4

COBISS 0